

1. Ali je vrednost sofinanciranja posameznega projekta 550.000€? Mislim za kmetijca.

Maksimalna vrednost sofinanciranja je pri obeh skladih 100.000€. Omenjena vrednost 550.000€ je vsota vseh razpisanih sredstev v EKSRP skladu.

2. Kakšna je razlika med obema Javnima pozivoma?

Razlika je v tem, da se na EKSRP sklad lahko prijavijo tudi kmetije in posamezniki, na ESRR sklad pa se ne morajo.

3. Ali je problem, če se želimo ne EKSRP sklad prijaviti z neinvesticijskim projektom in smo s.p.? Slišali smo, da je bolje če smo zavod.

Lahko se prijavite kot s.p.. Na EKSRP sklad se lahko prijavijo vsi, podjetniki posamezniki, zavodi, kot tudi kmetje in posamezniki.

4. Ali je problem, če večino našega neinvesticijskega projekta predstavljajo plače? Svetovano nam je bilo, da naj plače predstavljajo manjši del projekta ne pa višji.

Urne postavke so na prej določene. Le te so ključne za izračun neinvesticijskega projekta. S pomočjo urnih postavk, ki so objavljene v javnem pozivu naredite finančni načrt in načrtujte aktivnosti, ki jih želite izvesti.

5. Če izvajamo delavnice na kmetijah, morajo biti v projektu navedeni kot partnerji?

Če se bodo aktivnosti izvajale na območju našega LAS so to lokacije izvajanja in ne partnerske kmetije. Partnerji v projektu imajo aktivno vlogo (npr. prevzamejo nek strošek in izvajajo aktivnosti). Zunanji partnerji so tisti, ki sicer sodelujejo v projektu, ampak jim prijavitelj plača neko storitev /material.

6. Ali lahko v projekt dodamo strošek nakupa materiala?

Najprej morate razmisliti in preučiti, ali imate investicijski ali neinvesticijski projekt. Če bo več stroškov storitev in materiala kot stroškov dela, potem je to investicijski projekt in za vsako storitev in material (nakup opreme) priložite ponudbo, na podlagi stroškov materiala, in vam pripada 20% pavšala za stroške dela, ki jih v projektu samo navedete (kaj se bo smatralo v sklopu stroškov dela).

V primeru, da bo več stroškov dela (npr. za vodenje in koordinacijo projekta, stroški izvedbe delavnic...) potem je lahko samo 40% stroškov materiala in storitev. V sklopu pavšala se samo navede, kaj se bo kupilo v sklopu tega pavšala, oziroma kaj bodo stroški pavšala.

V vsakem primeru pa je potrebno upoštevati dejstvo, da je pri vlaganju v opremo in opredmetena sredstva potrebno natančno navesti lokacijo, kje ta oprema bo, priložiti uporabno dovoljenje za objekt in izbrisati tloris objekta z vrisano lokacijo opreme. Če ni urejeno lastništvo, je potrebno priložiti še overjeno soglasje lastnika objekta.

7. Ali morajo biti delavnice v primeru sofinanciranja zastonj, ali jih morajo udeleženci plačati?

Glede kotizacije delavnic je odločitev prijavitelja. Potrebno je upoštevati dejstvo, da se s projektom ne sme ustvarjati dobička. Glede trženja in kotizacij delavnic se opredelite v projektu. Paziti je potrebno tudi na dvojno financiranje, za kar priložite v vlogi tudi izjavo.

8. Si lahko tudi partnerji projekta lahko izplačujemo ure za pripravo delavnic in njihove izvedbe? Lahko so vključene tudi drugi stroški ki nastanejo v sklopu ene delavnice?

Najprej je potrebno pogledati, ali je projekt investicijski ali neinvesticijski. Če bo stroškov dela več kot stroškov materiala in storitev, potem je to neinvesticijski projekt. Ure si predelite glede na predvideno število izvedenih delavnic, za vodenje in koordinacijo, delo na projektu... urne postavke so v naprej določene in glede na predvideno število ur, si opredelite urno postavko za predvideno delo in tako dobite znesek stroška dela. Na ta strošek je 40% stroškov pavšala za material. Pri investicijskem projektu je glavni strošek material, delo pa 20% v obliki pavšala, kar pomeni, da ne opredeljujete števila ur, aplikacija pa sama izračuna pavšal. Natančno je potrebno opredeliti, kaj se bo delalo v sklopu pavšala oziroma kaj se bo kupilo, nabavilo...

9. Kdaj je projekt investicijski ali neinvesticijski?

Svetujemo, da najprej pogledate, koliko je dejansko nastalih stroškov (nakup materiala...), nato ocenite stroške dela in se na podlagi te ocene odločite kam uvrstiti projekt.

10. Sofinanciranje – je možno s posojilom, ali je potrebno imeti svoj denar kot mikro podjetje?

Svetujemo, da preverita najprej možnosti pridobite predplačila (brez bančne garancije ali z...). Projekt je potrebno najprej izvesti, torej vse planirane aktivnosti, tudi strošek nakupa materiala, storitev, šele nato se vloži zahtevek za povračilo stroškov. Tudi lastna sredstva je potrebno zagotoviti. Če bo to predstavljajo posojilo, je stvar odločitve posameznika.

11. Je potrebno, da se znesek med prijavitelji razdeli enakomerno ali so lahko razlike?

Stroški projekta se partnerjem razdelijo glede na realno stanje. Glede na predvidene stroške, aktivnosti, je potrebno potem tudi dokazati izvedbo. Finančna razdelitev projekta glede na partnerje, je stvar načrtovanja planiranih aktivnosti in doseganja ciljev ter kazalnikov projekta.

DATUM 25. 10. 2024

1. Ali je lahko prijavitelj s sedežem v Ljubljani?

Prijavitelj in partner projekta mora imeti stalno bivališče na območju LAS ZSSD oziroma sedež, registrirano izpostavo, podružnico, organizacijsko enoto ali poslovno enoto oziroma deluje na območju LAS.

2. Ali si lahko partnerji projekta delijo stroške računa v sklopu pavšala projekta (neinvesticijski projekt)?

V sklopu pavšala je potrebno dokazati rezultat, kako si stroške materiala, storitev ipd. partnerji v projektu delijo, ni predmet kontrole upravičenosti pavšala. V vlogi je potrebno natančno opredeliti, kaj bo rezultat projekta v sklopu stroškov pavšala.

3. Pri registraciji vloge ne ažurura podatkov iz Ajpes-a, kaj lahko storim?

Na novo spremenjeni podatki v Ajpjes-u se pri registraciji vloge ne ažurirajo redno.

Lahko pa naslov uporabnik spremeni po prijavi preko povezave Uredi svoje podatke (desno zgoraj).

DATUM 22. 10. 2024

1. Ali je lahko partner projekta kmetija z dopolnilno dejavnostjo v sklopu sofinanciranja iz ESRR sklada?

Za sofinanciranje projektov iz ESRR sklada skladno z Uredbo LEADER/CLLD fizične osebe, kmetije in kmetije z dopolnilno dejavnostjo niso upravičene do sofinanciranja.

DATUM 16.10.2024

2. Želeli bi se prijaviti na prvi javni poziv in sicer v partnerstvu. Ali se lahko prijavimo tudi na drugi javni poziv samostojno za kulturno dediščino?

V objavljenemu pozivu LAS je zabeleženo, da se prijavitelj na poziv lahko prijavi samo enkrat, kot partner projekta pa lahko nastopi večkrat. Če bo ta dikcija tudi v predvidenem pozivu naslednje leto, v tem trenutku ne moremo zagotovo reči.

3. Ali je vseeno, kakšen status imaš kot prijavitelj: kmetija, dopolnilna dejavnost ali s.p.?

Status prijavitelja se gleda na registrirano dejavnost prijavitelja. Fizične osebe in kmetije se ne morejo prijaviti na Javni poziv za sofinanciranje projektov iz ESRR sklada.

DATUM 15. 10. 2024

1. Ali je potrebno k vlogi za potrebe uveljavljanja stroške pavšala priložiti ponudbe? Gre za neinvesticijski projekt?

Za stroške pavšala je potrebno natančno opredeliti kaj se bo uredilo, investiralo, itd... Ni potrebno priložiti ponudb za izvedbo, je pa seveda zaželeno, saj se iz priloženih ponudb najlažje razberejo predvidene aktivnosti.

DATUM 10.10. 2024

2. Ali je projektna dokumentacija upravičen strošek?

8. člen Uredbe LEADER/CLLD pravi, da so upravičeni stroški, ki so nastali po vložitvi vloge za odobritev projekta na ARSKTRP ali MKRR. Uredba pa stroškov projektne dokumentacije ne opredeljuje kot neupravičen strošek.

3. Ali je pri investicijskem projektu potrebno pavšal dokazovati?

Projekti investicijske narave so projekti, katerih večji del projektih aktivnosti predstavljajo stroški naložb oziroma investicij v opredmetena osnovna sredstva ter v neopredmetena sredstva in stroški storitev zunanjih izvajalcev, za povračilo stroškov pa se uporabi pavšalna stopnja.

Upravičenec, vključen v izvajanje projekta, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik in vodi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi za davčne namene, za vse poslovne dogodke v zvezi z izvedbo projekta, ki je predmet podpore, od vložitve vloge za odobritev projekta vodi ločeno računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi, na primer ločeno stroškovno mesto ali ločene ustrezne računovodske konte. V primeru uporabe poenostavljenih oblik stroškov (v okviru projektov investicijske narave – 20 % za stroške dela in v okviru projektov neinvesticijske narave - strošek dela in 40 % za stroške naložbe), se na ločenem stroškovnem mestu projekta knjižijo le prihodki oziroma prilivi, medtem ko stroškov (izdatkov), ki se nanašajo in poplačujejo iz prejetih sredstev, ni treba evidentirati na stroškovnem mestu projekta. Kljub poenostavljenim oblikam uporabe, morajo biti za potrebe izvedbe projekta,

pridobljena vsa potrebna soglasja in dovoljenja, postopki pa transparentni. V primerih poenostavljenih oblik nepovratnih sredstev dejanski stroški in izdatki niso predmet preverjanja in spremljanja. V zahtevku za povračilo sredstev se za pavšal vsebinsko dokažejo izvedene aktivnosti.

4. Ali se pavšal računa za vsakega partnerja posebej?

Da, pavšal se računa za vsakega partnerja posebej.

5. Kaj pomeni, če je vlagatelj že nekje prejel državno pomoč?

Pri prijavi na poziv je potrebno v vlogi priložiti prilogo o že prejetih državnih pomočeh oziroma pomoči de minimis, ki jo priloži vlagatelj oziroma partner projekta, če je v preteklosti tovrstna sredstva že prejel. Opredeli tudi višino prejete pomoči.

6. Ali se lahko na pozivu LAS kandidiramo za gradnjo in kmetijsko mehanizacijo, čeprav je predviden razpis za podobno stvar v sklopu druge intervencije SKP 2023 – 2027?

Načeloma lahko, vendar je potrebno natančno navesti dodano vrednost, saj je v Uredbi LEADER/CLLD opredeljeno:

Projekt, ki je upravičen v okviru drugih intervencij SN SKP 2023-2027 oziroma je financiranje možno prek drugih finančnih podpor, je lahko podprt s podporo za izvajanje projektov v okviru intervencije LEADER, če je takšna potreba prepoznana v SLR in izkazuje dodano vrednost za razvoj lokalnega območja, kot so povečanje socialnega kapitala, upravljanja, dviga kakovosti življenja, predstavlja orodje za spodbujanje skupnega lokalnega razvoja po pristopu »od spodaj navzgor«, odgovarja na dejanske potrebe lokalnega območja, spodbuja razvoj endogenih potencialov lokalnega okolja (znanje, viri, materiali,..) ali prispeva k rezultatu projekta (na primer skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni, integrirana narava projektov...);

7. Kako je s projekti sodelovanja med LAS-i v tem programskem obdobju?

V SLR LAS je za projekte sodelovanja namenjeno 80.000,00 EUR. V teh primerih so za izvedbo projektov sodelovanja namenjena sredstva znotraj »fonda« SLR LAS in ne več preko razpisa MKGP, kot je bilo to v programskem obdobju 2014 – 2020. Zaenkrat LAS ZSSD še nima evidentiranih projektov sodelovanja med LAS-i.

8. Kako pridobiti čim več točk, da je kandidat uspešen na razpisu?

Pri razpisu je zelo pomembna intervencijska logika, kar pomeni, da projektna ideja sledi ukrepom in kazalnikom iz SLR LAS, pomembna je čim boljša enakomerna geografska pokritost z aktivnostmi. Zelo je pomembna trajnost projekta, inovativnost, dodana vrednost projekta. Vse to je razvidno iz meril ocenjevanja projektov.

DATUM 9.10. 2024

1. Ali je ddv opravičen strošek?

DDV ni upravičen strošek, razen če se podpora nanaša na nabave blaga oziroma storitev, ki jih bo upravičenec uporabil za namene dejavnosti in transakcij, v zvezi s katerimi se v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, ne šteje za davčnega zavezanca, ali za namene dejavnosti in transakcij, ki so v skladu s predpisi o DDV oproščene plačila DDV, brez pravice do odbitka DDV.

Upravičenec, ki uveljavlja DDV kot strošek projekta, pod kazensko odgovornostjo poda izjavo, da v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabave blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je dodeljena podpora.

Vlagatelj mora dobro preveriti ali je upravičen do uveljavljanja DDV. V izjavi, priloženi k vlogi na Javni poziv, mora vlagatelj navesti razlog, na podlagi katerega ne more odbijati vstopnega DDV in sicer, da se nabave blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta nanašajo na eno izmed naslednjih dejavnosti:

- Opravljanje oproščene dejavnosti brez pravice do odbitka DDV;
- Opravljanje dejavnosti, v zvezi s katerimi se upravičenec ne šteje za davčnega zavezanca, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja DDV.

Odbitni DDV ni upravičen strošek, če upravičenec, ki bi lahko uveljavljal odbitek DDV, ne uveljavi pravice do odbitka DDV.

2. Partnerstvo. Ali lahko v projektu oba aktivna partnerja uveljavljata strošek vodenja in koordinacije?

Da, vendar je potrebno upoštevati v Uredbi LEADER/CLLD določeno maksimalno število ur dela na leto in upoštevati višino urne postavke.

3. V prejšnjem programskem obdobju so bili tržno naravnani projekti sofinancirani manj glede na netržno naravnane projekte. Ali je mogoče, da imajo tržno naravnani projekti tudi v tem razpisu LAS manjšo stopnjo sofinanciranja? Ali lahko iz 80% financiranja zaradi tega pademo na 65% financiranje?

Stopnja sofinanciranja je za vse projekte iz 1. Javnega poziva LAS 80 %, razen pri sofinanciranju projektov iz EKSRP sklada, je za stroške gradnje in kmetijske mehanizacije 65 % sofinanciranje.

DATUM 7.10. 2024

1.) Ali je za prijavo na poziv za sofinanciranje iz EKSRP sklada potrebna MID številka kmetije?

Če se na 1. Javni poziv za sofinanciranje projektov iz EKSRP sklada prijavi kmet oziroma kmetija, je potrebno predložiti izpis iz RKG, torej izpis iz registra kmetijskih gospodarstev.

2.) Če prijavimo delovna mesta za SoLaWi / Partnersko kmetijo, ali potem naročnikom lahko računamo za zabožčke ali morajo biti ti za odjemalce tekom projekta brezplačni?

V vlogi na Javni poziv se opredelite, ali ste za iste planirane stroške že prejeli sofinancirane stroške in enako se glede tega opredelite v zahtevku za povračilo stroškov. Glede trženja zabožčkov se opredelite v vlogi, odvisno od namena vaše prijave na poziv.

3.) Ali se za delo koordinacije, načrtovanja in izvedbe pridelave zelenjave v okviru partnerske kmetije lahko dodeli le postavka kmeta ali je to lahko zavedeno kot deloma vodenje projekta in deloma strokovno delo?

V vlogi natančno opredelite število ur za potrebe stroška dela. Stroški osebja se torej dodelijo v obliki stroškov na enoto.

Za sklad EKSRP se neposredni stroški osebja dodelijo v obliki stroškov na enoto tudi za delo kmeta, ki je fizična oseba, pri čemer v primeru kmetije, velja za stroške dela nosilca in člana kmetije v višini 12,25 eura na uro opravljenega dela, vendar največ 1720 ur na leto. Kmetija

mora biti vpisana v RKG kjer pridobi KMG-MID številko v skladu s Pravilnikom o RKG. Urno postavko za kmeta se uporablja za nosilca KMG-MID in družinske člane, ki so vpisani v RKG. Urna postavka velja za stroški dela za izvedbo projekta za upravičenca, ki je kmet, ki je fizična oseba, pri čemer v primeru kmetije iz 4. člena ZKme-1 velja za stroške dela nosilca in člana kmetije. Status kmeta ni potreben.

Za uveljavljanje stroškov dela vodenja in koordinacije ter stroškov za strokovno in tehnično pomoč v obliki urne postavke bo potrebno ob zahtevku za povračilo stroškov dokazati pogodbo o zaposlitvi, podjemno pogodbo itd. za zaposleno osebo.

4.) Ali je potrebno v primeru neinvesticijskega projekta izdatke, ki bodo sicer spadali v 40% pavšal, v prijavi projekta vseeno popisati, predvideti, pridobiti ponudbe itd.?

V vlogi je potrebno opredeliti, kaj se bo financiralo v sklopu pavšala in le to dokazati tudi v zahtevku za povračilo stroškov.

5.) Enako vprašanje za delavnice za otroke - ali jih lahko računamo ali morajo biti brezplačne?

Kotizacije za udeležbo na delavnicah je potrebno opredeliti v vlogi, še posebej zaradi opredelitve upravičenosti DDV. Skratka, v vlogi je potrebno opredeliti tržno stran aktivnosti.

6.) Če za sofinanciranje prijavimo samo del dejavnosti, ki so sicer del večjega projekta, ali se kontekst celotnega projekta upošteva pri ocenjevanju ali striktno samo prijavljene vsebine?

V vlogi mora biti natančno definirana intervencijska logika, torej kako projekt prispeva k ukrepu, kazalniku.... Kako je to predstavljeno, ne moremo odgovoriti na splošno.

7.) Ali je partnerstvo z npr. centrom za socialno delo ali podobno institucijo/organizacijo upravičeno (se smatra za kvalitetno, vzajemno koristno), če bi vsak mesec podarili zabojček (ali več) zelenjave ogroženi(m) družini(am) po njihovi presoji?

Planirane aktivnosti v sklopu projekta je potrebno opredeliti v vlogi, enako je potrebno opredeliti tudi finančno konstrukcijo. Aktivnosti morajo slediti intervencijski logiki SLR, torej morajo prispevati najmanj k enemu v SLR opredeljenemu ukrepu.

8.) Preverjam, ali prav razumemo kaj se smatra kot partnerstvo in kje je tretja oseba zgolj zunanji izvajalec; S Hišo Raduha se dogovarjamo za izvedbo kulinarčnih večerov "iz polja na mizo", kjer bi izključno iz lokalnih in sezonskih sestavin nabranih isti dan na kmetiji pripravili večhodni degustacijski meni. Ali je Hiša Raduha v tem primeru kvaliteten partner, če v sklopu projekta prijavijo ure dela in priprave (+40% pavšal po pravilu neinvesticijskega projekta) in so tako neposredno udeleženi pri črpanju sredstev, ali so zgolj zunanji izvajalec ki nam izda račun, za katerega potem mi dobimo povrnjen delež?

Partner projekta je tisti partner, ki ima v projektu aktivno vlogo, torej za potrebe skupnega cilja projekta izvede neko aktivnost oziroma najame zunanjšega izvajalca in za stroške z zahtevkom uveljavlja povračilo sredstev. Partner je tako rekoč nosilec določenih stroškov (stroški dela ali v primeru investicijskega projekta dejansko nastalih stroškov) in če je v vlogi tako opredelijo, tudi nosilec pavšala. Zunanji izvajalec je tisti, ki za prijavitelja ali partnerja v projektu opravi neko storitev, nabavi nek material ipd.....

9.) Ali so upravičeni stroški:

- a. Najem travnika
- b. Samohodna kosilnica
- c. Barvni printer

Stroški so upravičeni, če dejansko nastanejo in če glede na Uredbo LEADER/CLLD ne sodijo pod neupravičena stroške. Glede najema travnika je pomislek glede GERK-ov. Če se na travniku izvaja neka aktivnost, pa upravičenec ni lastnik travnika, je potrebno ob vlogi predložiti overjeno soglasje lastnika travnika, upravičenec pa mora imeti registrirano dejavnost za namene, za katere se prijavi na poziv LAS. Potrebno je pogledati tudi dejansko rabo travnika (GERK). Kosilnica in barvni printer bi bila upravičena v projektu, če sta potrebna za izvedbo projekta glede na namen projekta in cilj projekta in nista namenjena za zasebno rabo.

10.) Kakšne so razlike za nas, če se prijavimo na poziv kot s.p. ali pa kot zasebni zavod? Je kaj od tega boljše/slabše?

Kaj je z vašega vidika boljše, ali se prijavite kot zavod ali s.p., nismo pristojni za odgovor.

DATUM 30.9.2024

1.) Ali je priporočljivo pri prijavi upoštevati samo en ukrep (npr. večja dodana vrednost podeželja, povečanje samooskrbe...) ali boljše čim več?

Prijava projekta je odvisna od projektne ideje in kaj z aktivnostmi projekta naslavlja. V vlogi je potrebno natančno opisati intervencijsko logiko, torej, kako vaš projekt prispeva k rezultatom projekta, opredeljenimi cilji oziroma kako prispeva k ukrepu iz SLR. Preberite si merila za ocenjevanje projektov.

2.) Ali se lahko dodajo zunanji stroški v zmanjšanem obsegu?

Ob prijavi je potrebno natančno opredeliti predvidene stroške, odvisno ali gre za investicijski projekt ali za neinvesticijski. Lahko planirate nek strošek, za katerega povračilo ne uveljavljate v celoti. Stopnja sofinanciranja je 80 % oziroma v primeru stroške gradnje ali nakupa kmetijske mehanizacije je 65 % (EKSRP sklad).

3.) Kako je glede izplačila, glede na to, da je potrebno že v naprej imeti denar. Kdaj je potem izplačilo?

Po dosedanjih izkušnjah smo na povračilo sredstev po oddaji zahtevka pri EKSRP čakali tudi do 4 mesece, pri regionalnem skladu (MKRR) pa 2 meseca.

4.) Kako lahko dokažemo, da imamo prijavitelji denar za projekt?

Ob vlogi je potrebna izjava prijavitelja, da ima zagotovljena finančna sredstva, finančna konstrukcija pa mora biti razvidna.

5.) Kje in za koliko časa morajo biti overjena soglasja?

Soglasja morajo biti overjena pri notarju ali pri upravni enoti, veljavna najmanj 5 let, oziroma 5 let po oddaji zadnjega zahtevka.

6.) Kako se odločiti, na kateri javni poziv se prijaviti?

Fizične osebe, pravne in LAS-i se lahko prijavijo na EKSRP. Pravne osebe javnega in zasebnega prava, podjetniki posamezniki in LAS, pa se lahko prijavijo na ESRR. Fizične osebe in pa kmetije se na regionalni javni poziv ne morejo prijaviti. Projektno idejo je potrebno proučiti in v pozivu preveriti, če sploh sovпада z ukrepom iz SLR in aktivnosti projekta zagotavljajo kazalnike, ki so opredeljeni po posameznem skladu.

7.) *Kakšna partnerstva so zaželena?*

Ne priporočajo se slamnata partnerstva, da so zavedena samo na papirju, ampak, da so aktivna partnerstva. Vsak partner mora imeti aktivno vlogo v projektu.

8.) *Koliko časa mora biti investicija v uporabi?*

Investicija mora biti v uporabi vsaj 5let po zadnjem izplačilu zahtevka. Po zadnjem izplačilu se vršijo kontrole iz strani ARSKTP in MKRR glede označitve, ohranjanje investicije, ohranjanje delovnega mesta. Izvedene morajo biti vse aktivnosti, ki so na začetku določene, dokazila in dokumentacija, morajo biti oddane vodilnemu partnerju na datum. Med samim izvajanjem je mogoče tudi zaprositi za spremembe.

9.) *Kako je urejeno sodelovanje med LAS-i?*

Sodelovanja med LAS-i je zavedeno v SLR LAS. Predvidevamo najmanj en projekt sodelovanja med LAS-i za sofinanciranje iz EKSRP sklada.

10.) *Kolikšen % pomoči je strošek nakupa zemljišča.*

Nakup zemljišča lahko predstavlja največ 10 % vseh sredstev projekta.

DATUM 24.9.2024

Spodaj najdete uradne odgovore na vprašanja lokalnih akcijskih skupin s strani pristojnih organov – Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (**ARSKTRP**) za sklad EKSRP in Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj (**MKRR**) za sklad ESRR.

1.) *Ali je projekt investicijske narave, če 50 % ali več projektnih aktivnosti predstavljajo stroški naložb oziroma investicij v opredmetena osnovna sredstva ter v neopredmetena sredstva in stroški storitev zunanjih izvajalcev? V kolikor je ta vrednost pod 50 %, bo to projekt neinvesticijske narave?*

Gleda se prevladujoče aktivnosti in katera oblika projekta je bolj ustrezna tudi z vidika vlagateljev projekta, zato razmejitev ni zelo striktna. Vrsto projekta je sicer treba določiti že na začetku oblikovanja projekta oz. prijave na javni poziv.

2.) *Ali so do podpore upravičeni tudi samostojni podjetniki posamezniki?*

sklad **ESRR**:

Popoldanski s.p. je lahko vključen v projekt. Treba je upoštevati, da je sklepanje podjemnih in avtorskih pogodb s svojimi zaposlenimi ter z osebami, ki pri upravičencu delujejo kot zakoniti zastopniki, člani organov upravljanja ali nadzora, neupravičen strošek. To pravilo velja tudi v primeru konzorcija, ko konzorcijski partnerji sklepajo podjemne ali avtorske pogodbe z zaposlenimi, zakonitimi zastopniki, člani organov upravljanja ali nadzora pri svojih konzorcijskih partnerjih. Če npr. nekdo dela v javnem zavodu, ne more hkrati na projektu nastopiti v kakršni koli drugi vlogi.

sklad **EKSRP**: Ni omejitev glede statusa vlagatelja, tako da je tudi popoldanski s.p. lahko upravičen do podpore.

3.) Morajo biti dovoljenja pravnomočna in soglasja notarsko overjena? V kolikor to ni zapisano v Uredbi, bi upravičenci lahko smatrali, da ni potrebno.

Priloži se pravnomočno gradbeno dovoljenje. Priloži se overjena soglasja solastnikov.

4.) Pri neinvesticijskih projektih torej ni potrebno knjižiti dejanskih stroškov dela na stroškovnem mestu, ampak se knjiži samo višina in izplačilo zahtevka?

sklad **EKSRP**: V primeru uporabe poenostavljenih oblik stroškov se na ločenem stroškovnem mestu projekta knjižijo le prihodki oziroma prilivi, medtem ko stroškov (izdatkov), ki se nanašajo in poplačujejo iz prejetih sredstev, ni treba evidentirati na stroškovnem mestu projekta. V primerih poenostavljenih oblik nepovratnih sredstev dejanski stroški in izdatki niso predmet preverjanja in spremljanja.

sklad **ESRR**: Zahteva je, da se knjiži in preverja le priliv.

5. Glede 10. odstavka 7. člena Uredbe: med javno cestno površino sodijo tudi parkirišča. Ali razumemo prav, da je strošek neupravičen, če vlagatelj prijavi le ureditev parkirišča, če pa se parkirišče ureja kot izhodišče za obisk npr. tematske poti, ki se tudi ureja v okviru projekta, je strošek upravičen?

Podpore se lahko dodelijo za investicije oziroma naložbe na upravičenem območju LAS, in sicer kot del projekta s poudarkom na širšem pomenu za območje LAS ter dodani vrednosti za projekt (kot so skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni območja in prebivalcev območja LAS). Naložbe v infrastrukturo, kot so javna cestna, komunalna in vodovodna infrastruktura, ki izhajajo iz zakona, ki ureja lokalno samoupravo, ter gre pri sofinanciranju naložb za samostojni projekt, niso upravičen strošek. DA, mora pa biti parkirišče del projekta (ne samostojni projekt).

6. Ali se za začetek izvajanja projekta šteje začetek postopka zbiranja ponudb oz. objava javnega naročila, ali sklenitev pogodbe oz. izdaja naročilnice?

sklad **ESRR**: Za začetek projekta se šteje, ko se na projektu začnejo prve aktivnosti (v kolikor je potrebna investicijska dokumentacija, se za datum začetka šteje sklep o potrditvi DIIP). Upravičeni so samo stroški, ki so nastali po vložitvi vloge za odobritev projekta na MKRR. Odgovor za sklad **EKSRP**: Postopek javnega naročila se lahko izvede in načeloma podpiše tudi pogodba, le na začetek del v pogodbi je treba paziti. Začetek del je lahko šele po vložitvi vloge na ARSKTRP.

7. Odstavek 7. člena Uredbe določa, da se poenostavljene oblike stroškov (pavšal) ne knjiži na stroškovno mesto, zgolj priliv. Sklepamo torej, da se po tri ponudbe za stroške investicije/opreme nanašajo zgolj na investicijske projekte?

Da.

8. Kaj točno je mišljeno pod »neindustrijske dejavnosti«?

Urna postavka za neindustrijski način dela se uporablja za poklice (SKP-08 uvrščajo pod kodo 7 poklici za neindustrijski način dela): izdelovalci ali predelovalci predmetov domače obrti iz lesa, kovine in podobnih predmetov, izdelovalci in predelovalci predmetov domače obrti iz tekstilnih, usnja, in podobnih materialov, ter drugi pridelovalci in predelovalci živil, šivilci in krojači, peki,

slašičarji, mizarji in tesarji, tiskarji, monterji, mehaniki, upravljavci lesnoobdelovalnih strojev itd. Gre za delo, kjer se uporabljajo znanja in veščine na področjih gradnje in vzdrževanja zgradb, oblikujejo kovine, postavljajo kovinske konstrukcije, nastavljajo strojna orodja ali izdelujejo, montirajo, vzdržujejo in popravljajo stroje, opremo ali orodja, opravljajo tiskarska dela, izdelujejo ali predelujejo živila, tekstilne, lesene, kovinske in druge izdelke, vključno z rokodelskimi izdelki.

9. *Za projekte neinvesticijske narave so neposredni stroški osebja osnova za izračun vseh preostalih stroškov projekta. Kateri so lahko ti preostali stroški projekta (npr. strošek nakupa opreme za organizacijo dogodka, kot so stoli, mize računalnik, platno, stojnice, pogostitve, strošek nakupa promocijskega materiala, kot so majice, USB-ključki, rolo pano ipd.)? Je to mišljeno pod »storitve zunanjih izvajalcev«? Ali upravičencem za te preostale stroške ne bo treba predložiti nobenih dokazil razen opisa aktivnosti in potencialnih kazalnikov, ki se nanašajo na strošek?*

Projekti neinvesticijske narave so projekti, pri katerih se neposredni stroški osebja namenijo za izvedbo večjega dela projektnih aktivnosti, za preostale kategorije upravičenih stroškov pa se uporabi pavšalna stopnja. Torej so preostali stroški projekta vsi stroški razen stroškov dela. Za te stroške partnerjem projekta ni treba dokumentirati, da so izdatki nastali in bili plačani. Za pavšalno stopnjo se dokazuje le dosežek rezultatov in učinkov projekta.

10. *Glede naložb oz. investicij v neopredmetena sredstva, ki nimajo finančne oblike: kot so patenti, licence, strokovno znanje ali intelektualna lastnina: ali to pomeni da se vsa izobraževanja, ki se jih izvede preko zunanjih izvajalcev štejejo pod strokovno znanje oz. pod investicije?*

Izobraževanja, ki jih izvede zunanji izvajalec, so stroški storitev zunanjih izvajalcev, ne predstavljajo investicije.

11. *Ali morajo vsi partnerji (upravičenci v projektu) uveljavljati stroške ali lahko sodelujejo samo pri aktivnostih in dokazovanju kazalnikov? Ali lahko npr. posamezno društvo uveljavlja samo pavšal, ki je izračunan na podlagi dejanskega stroška drugega upravičenca (sam ne dokazuje stroška v projektu)?*

Lahko sodeluje samo pri aktivnostih in kazalnikih. Vendar posamezno društvo ne more uveljavljati samo pavšala, ki je izračunan na podlagi dejanskega stroška drugega partnerja projekta. Če nima neposrednih stroškov osebja, se pavšalna stopnja ne more uveljavljati. **Pavšalna stopnja se vedno izračuna glede na predvideno osnovo posameznega partnerja v okviru projekta. Pavšalna stopnja se ne razdeljuje, ampak se izračuna glede na osnovo posameznega partnerja.** Primer: partnerju, ki uveljavlja delo vodje projekta, se glede na število in izračunano vrednost opravljenih ur izračuna še 40-odstotna pavšalna stopnja. Kazalniki se dokazujejo na ravni projekta.

12. *Kako je z upravičenostjo in višino urne postavke za študentsko delo?*

Študentsko delo je strošek zunanjega izvajalca. To so dejanski stroški zunanjih storitev pri investicijskih projektih, pri neinvesticijskih projektih pa je to znotraj 40-odstotne pavšalne stopnje.

13. *Ali se delež financiranja po pavšalni stopnji nanaša na projekt kot celoto ali na posameznega partnerja v projektu?*

Pavšalna stopnja se dodeli glede na osnovo posameznega partnerja projekta (neposredni stroški osebja). Projekt se gleda kot celota: investicijski ali neinvesticijski.

14. Ali se po zakonu o prostovoljstvu upoštevajo višine stroškov dela in ali so do tega upravičene zgolj organizacije oz. ustanove vpisane v vpisnik prostovoljskih organizacij?

Da, urne postavke veljajo le za vpisane prostovoljske organizacije. Veljajo urne postavke v skladu z Zakonom, ki ureja prostovoljstvo, in Pravilnikom o področjih prostovoljskega dela in vpisniku – ocenjena vrednost opravljenega prostovoljskega dela je:

- 13 EUR za uro organizacijskega dela (vodenja projektov in programov, njihova organizacija ali organizacija dela projekta ali programa in opravljanje mentorstva prostovoljcem),
- 10 EUR za uro vsebinskega dela (opravljanje prostovoljskega dela, za izvajanje katerega so potrebna posebna znanja in veščine ali pa gre za osnovno prostovoljsko delo posameznega programa ali projekta; posebna znanja in veščine so znanja in veščine, ki jih prostovoljec pridobi v vzgojno izobraževalnem sistemu ali na usposabljanju prostovoljske organizacije),
- in 6 EUR za uro drugega prostovoljskega dela (pomožnega dela ali dela za podporo prostovoljskemu programu ali projektu ali dela za opravljanje katerega ni potrebno posebno usposabljanje).

Izpolniti je treba časovnico z opisom opravljenega dela.

15. Prijavljeni projekti bodo morali imeti zaprto finančno konstrukcijo. Kako bodo v finančni načrt vneseni pavšalni stroški?

Pavšalna stopnja se izračuna glede na celotni projekt. Mora pa biti prikazan v vlogi (vsak partner v projektu ima osnovo + odstotek pavšala: neposredni stroški + 20 % ali urna postavka + 40 %).

16. Kaj se razume kot strokovna in tehnična pomoč?

V skladu s SKP-08, ki je bila sprejeta z Uredbo o standardni klasifikaciji poklicev 2008 (Uradni list RS, št.50/2010), se v podskupini poklicev 33 Strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za poslovanje in upravljanje nahajajo tehniki in drugi strokovni sodelavci/tehničarji in druge strokovne sodelavke, ki izvajajo večinoma tehnična in podobna dela, povezana z raziskavami in uporabnostjo znanstvenih ali umetniških pojmov in delovnih metod ter vladnih ali poslovnih predpisov. Gre za vrste dela, ki naj bi jih opravljal strokovni in tehnični sodelavec in znanje, ki je potrebno za opravljanje nalog v okviru tega dela.

Gre za delo, ki naj bi ga opravljal strokovno tehnični sodelavec in vrsto nalog, ki jih je potrebno opraviti na projektu v okviru tega dela, in sicer: strokovna in tehnična pomoč pri opravljanju nalog povezovanja članov partnerstva, pomoč pri organizaciji, pripravi oziroma sodelovanju na javnih nastopih, tržnicah, razstavah, konferencah, delavnicah, spletnih webinarjih, pripravi dokumentacije za izbiro izvajalca zunanjih storitev, pripravi oz. distribuciji promocijskega materiala za namen informiranja in promocije projekta in pomoč pri izvajanju ostalih aktivnosti, ki so pomembne za izvedbo projekta.

17. Uredba navaja, da se za sklad EKSRP neposredni stroški osebja dodelijo tudi za delo kmeta (nosilec ali član kmetije). Zanima nas, ali lahko nek nosilec kmetije uveljavlja

tudi strošek dela za vodenje in koordinacijo, ko opravlja posamezno delo za vodenje projekta (saj je višina stroška v tem primeru precej večja, kot pa je ovrednotena za delo kmeta). Gre pri delu kmeta za fizične dejavnosti kmetijskih del? So te dejavnosti točneje opredeljene?

Kmet lahko uveljavlja le urno postavko za kmeta, saj urna postavka za kmeta izhaja iz metodologije MKGP, medtem ko so skupne urne postavke določene v okviru skupne metodologije za izvajanje LEADER/CLLD.

18. Za kakšne naložbe, natančneje, je pri skladu EKSRP stopnja javne podpore 65 % upravičenih stroškov?

Glede na naložbe oz. investicije v opredmetena osnovna sredstva, ki jih imamo navedene v šestem odstavku 8. člena, se 65 % sofinancira za nakup in gradnjo nepremičnin, napeljave, medtem ko se stroje, oprema, pohištvo in prevozna sredstva v okviru projektov sofinancira po 80 %. 65-odstotno sofinanciranje velja tudi za kmetijstvo mehanizacijo, pri čemer se uporablja nabor iz Priloge 1 Pravilnika o seznamu kmetijske in gozdarske mehanizacije ter katalogu stroškov kmetijske in gozdarske, mehanizacije. Stopnja sofinanciranja za sklad EKSRP se loči glede na stroške v okviru posameznega projekta (možni sta obe stopnji).

19. Ali je upravičenec za predplačilo lahko samo vodilni partner projekta ali so lahko to tudi partnerji v projektu?

sklad **ESRR**: Upravičenec je vodilni partner na projektu. Potrebno je paziti, da je vodilni partner lahko upravičenec po zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna RS, sicer na projektu ni mogoče uveljavljati predplačila.

sklad **EKSRP**: Predplačilo lahko uveljavljajo tudi drugi partnerji, ne samo vodilni partner.

20. Osnovna načela za izbor projektov vključujejo tudi enakopravno vključenost različnih partnerjev. Kaj to pomeni v praksi? Da morajo biti v projekt vključeni upravičenci iz vseh treh sektorjev, imeti enakovredno razporejene naloge, finance ipd.?

Javni poziv bi naj bil pripravljen na način, da omogoča vključitev upravičencev iz vseh treh sektorjev, kar pomeni, da se podpira raznolikost partnerstva. Pri točkovanju bi morala imeti prednost raznolika partnerstva. Ni pa nujno, da imajo vsi partnerji enakovredno razdeljene naloge, finance ipd.

21. Pogoj ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev so tudi tržno primerljive pisne ponudbe 3 ponudnikov (novo – ne več ob vlogi), razen izjem. Katere so te izjeme?

Da. Če se podpora dodeli na podlagi dejansko nastalih stroškov, to je v okviru projektov investicijske narave, mora upravičenec zahtevku za izplačilo sredstev za sklad EKSRP priložiti 3 tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh ponudnikov, ki se glasijo na upravičenca, za upravičene stroške, pri čemer se pri izplačilu sredstev upošteva vrednost ponudbe z najnižjo ceno. Ponudbe se ne prilagajo v primerih (dovolj je 1):

a) če gre za vrste stroškov, ki jih predpiše država ali lokalna skupnost (na primer pristojbina za ceste, parkirnina, pri čemer mora biti v zahtev navedeno, da gre za te vrste stroška;

b) če je vlagatelj javni naročnik;

c) če gre za vrsto stroška, za katerega je na trgu le en ponudnik, pri čemer mora biti v zahtevku utemeljeno, da je na trgu samo en ponudnik, in se zahtevku priloži ponudbo tega ponudnika;

č) če vrednost upravičenega stroška ne presega 2.000 EUR, pri čemer lahko upravičenec namesto tržno primerljivih pisnih ponudb zahtevku priloži eno vabilo k dajanju ponudb ali katalog ali oglas, kot ga določa zakon, ki ureja obligacijska razmerja.

22. V Prilogi 2 Uredbe, Poglavje II, odstavek (2), točka 1 je navedeno, »da mora v primeru poenostavljenih oblik stroškov pri projektih sklada EKSRP upravičenec zahtevku za izplačilo sredstev za sklad EKSRP priložiti: za uveljavljanje stroška dela v obliki urne postavke ter pavšalne stopnje v okviru projektov neinvesticijske narave: časovnice, pogodbe in druga potrebna dokazila«. Kaj so druga potrebna dokazila?

EKSRP: To so podporna dokazila (liste prisotnosti, fotografije, izdelek ipd.), s katerimi morajo biti ob vložitvi zahtevka za izplačilo dokazane v vlogi zastavljene aktivnosti.

ESRR: Časovnica je dokazilo za izvedbo dela na projektu. Potrebno pa je priložiti še dokazila za izvedene aktivnosti, kot so poročila, vabila, objave, liste prisotnosti, fotografije, gradiva, ipd.

23. Ali se mali davčni zavezanec (npr. društvo) torej mora registrirati za namene DDV, če se doslej še ni (ker se mu pač ni bilo treba)? Če se torej mali davčni zavezanec ne identificira za namene DDV, ali je potem DDV v okviru njegovega projekta upravičen?

Mali davčni zavezanci se lahko prostovoljno ID za DDV. Odločitev za prostovoljno ID je na strani davčnega zavezanca, če se prostovoljno ID, mora biti v sistemu DDV 5 let. Davčni zavezanci sami presodijo, če se jim je smiselno ID za DDV zgolj zato, da bodo po projektu, po katerem bodo opravljali obdavčeno dejavnost (ta DDV ni upravičen strošek po projektu), v obračunu DDV uveljavljali odbitek DDV. Tudi, če se prostovoljno identificira za namene DDV, glede pravice do odbitka DDV velja, da ima pravico do odbitka DDV od nabav, ki bodo uporabljene v njegovi obdavčeni dejavnosti ali oproščeni dejavnosti s pravico do odbitka DDV.

24. Ali je v primeru malih davčnih zavezancev, ki se prostovoljno ne odločijo za vstop v DDV sistem in naročijo zunanjo storitev, za katero izvajalec, ki je davčni zavezanec, zaračuna DDV, DDV upravičen strošek v projektu ali ne?

Če mali davčni zavezanec po projektu opravlja dejavnost, ki je sicer obdavčena z DDV, ima po DDV zakonodaji možnost, da pridobi pravico do odbitka DDV, če se prostovoljno identificira za DDV. Če presodi, da se ne bo ID za DDV, DDV v okviru projekta ni upravičen strošek.

25. Ali imajo prostovoljna gasilska društva pravico do odbitka DDV, če sanirajo gasilski dom?

Odbitek DDV je odvisen od namena uporabe gasilskega doma. Če gasilsko društvo v tem objektu opravlja oproščeno in obdavčeno dejavnost, ima pravico v delu, ki se nanaša na obdavčeno dejavnosti (odbitni delež).

26. Če bo občina v okviru projekta zgradila športno igrišče, ki bo javno brezplačno dostopno, je DDV upravičen strošek?

Občina od izgradnje javno dostopnih športnih igrišč (uporaba se ne zaračunava nikomur) nima pravice do odbitka DDV po ZDDV-1 (torej je DDV upravičen strošek).

27. Ureditev kolesarskih poti, pohodnih poti, javnih igrišč, brezplačno – neobdavčljivo, je DDV upravičen strošek?

Da. Davčni zavezanec nima pravice do odbitka DDV od ureditve javno dostopnih kolesarskih poti, pohodnih poti, javnih igrišč, torej je to lahko upravičen strošek.

28. Društvo postavi stalno razstavo, zaračunavala bo vstopnino. Je tu DDV upravičen strošek?

Društvo z zaračunavanjem vstopnin za stalno razstavo opravi obdavčeno storitev in ima pravico do odbitka DDV, razen če gre za društvo s statusom kulturnega društva in so izpolnjeni pogoji za oprostitev po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1. V slednjem primeru bi šlo za opravljanje storitev, oproščenih brez pravice do odbitka DDV (torej za DDV kot upravičen strošek).

29. V navodilih EKSRP sklada piše, da je za dokazilo o lastništvu nepremičnin potrebno priložiti kopije overjenih pogodb/soglasij. Zanima nas ali morajo biti notarsko overjene ali ne?

Odgovor za projekte iz sklada EKSRP: Lahko je overjeno na Upravni enoti.

30. Obstajajo dileme glede stroškov zunanjih izvajalcev pri projektih investicijske narave. V uredbi so podani primeri (na primer nadzor, organizacija dogodkov oz. delavnic, pridobitev dovoljenj, priprava strokovnih in promocijskih gradiv,.). Predvidevamo, da v tem primeru niso našteve vse možnosti uveljavljanja str. zunanjih izvajalcev? Pri investicijskih projektih ostaja dilema kaj spada v pavšal in kaj lahko uveljavljajo kot str. zunanjih izvajalcev. Prosimo za obrazložitev.

Šesti odstavek 8. člena Uredbe LEADER/CLLD navaja upravičene stroške, v primeru storitev zunanjih izvajalcev so navedeni primeri, to pomeni, da so možnosti zunanjih izvajalcev širše.

V okviru projektov investicijske narave se pavšalna stopnja (20 %) uporabi za neposredne stroške osebja pri projektu.

31. Ali lahko upravičenec kot strošek zunanjega izvajalca v projektu investicijske narave uveljavlja strošek računovodskih storitev zunanjega izvajalca? Ali je upravičen strošek zunanjega izvajalca projektiranje?

Stroški so upravičeni samo, če so neposredno povezani z projektom (z njenim izvajanjem in cilji). Računovodske storitve niso neposredni strošek investicijskega projekta. Strošek projektiranja je lahko upravičen samo, če je nastal po oddaji vloge na MKRR oz. AKTRP. Pridobitev projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge. Če strošek projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge, ne morem biti upravičen strošek.

32. Ker je v primeru ESSR upravičenec do predplačila le vodilni partner projekta, nosilec projekta, s katerim se sklene pogodba o sofinanciranju, nas zanima ali ima nosilec projekta možnost predplačila le do višine 30 % vrednosti podpore, ki jo prejeme vodilni

partner ali do višine 30 % celotne vrednosti podpore, ki jo skupno prejmejo vsi konzorcijski partnerji.

Odgovor za projekte iz sklada ESRR: Za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod, javna agencija s področja kulture ali ustanova.

Do 30% pogodbene vrednosti torej. Podpiše pogodbo za cel projekt in ne samo za svoj del.

33. Ali so občine upravičenke do predplačila v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna RS?

Po preveritvi na Ministrstvo za finance, ki je odgovorno za Zakon o izvrševanju proračuna, kateri ureja predplačila, sporočam: Ministrstvo za finance pojasnjuje, da so predplačila po 33. členu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. [123/23](#) in [12/24](#); ZIPRS2425) namenjena določenim entitetam. Pri tem pa dodajamo, da se občine ne štejejo med upravičence do predplačila po 33. členu ZIPRS2425.

34. Ali so lahko tržni produkti, kot so npr. investicije v muzej (za katerega se plača vstopnina), izdaja knjige (ki bo kasneje na trgu), ... del LAS projekta?

DA (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemniki državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD.

Za projekte LAS oz. investicije/naložbe so upravičeni projekti, ki koristijo širšemu območju LAS in so predvideni v SLR. (7. člen Uredbe CLLD). Kako je konkretno izdaja knjige, ki jo bodo prodajali, kot dodana vrednost za območje LAS, je težko komentirati, ampak če imate to predvideno in obrazloženo v SLR je treba preveriti konkreten primer glede na vsebino in dodano vrednost za območje LAS. Je pa opomnik glede državne pomoči je na mestu.

35. Glede na prvi odstavek 31. člena uredbe (Upravičenec projekta mora ohranjati dejavnost, za namen katere je bila izvedena naložba), kako po koncu projekta obdržati delovno mesto/aktivnost/dejavnost še 5 let, če za to ni zagotovljen vir financiranja, delovno mesto pa je recimo nekomercialne narave? Ali lahko dejavnost/aktivnost/naložbo (npr. izvedba delavnic, svetovanj, naložba v kolesa, knjigo, mobilna služba za ranljive skupine, zasneževanje tekaških poti) upravičenci tržijo v komercialne namene po prenehanju financiranja? Lahko se celo pokaže, da projekt ni tako dobro izpadel kot je bilo razvidno iz prijave in ni ne komercialnega interesa, ne interesa investitorjev po ohranjanju.

Zaposlene po preteku projekta se lahko financira tudi z drugimi viri kot so npr. tudi drugi projekti. Plan ohranjanja dejavnosti po izvedeni naložbi naj bo razviden že iz prijave in na njem naj tudi temelji ocena projekta. Ni dovoljeno, da se investira v npr. v kulturni dom, ki se potem čez 2 leti proda zasebniku, saj ni interesa za njegovo upravljanje. Zagotovljena mora biti trajnost, kot to določata 31. člen in 65. člen Uredbe 1060/2021/EU. Takšna naložba bi bila potem v celoti neupravičena.

Upravičenec, ki uvede bistvene spremembe, določene v 65. členu Uredbe 2021/1060/EU, odtuji predmet podpore ali predmet podpore uporablja v nasprotju z namenom, za katerega je prejel javno podporo, mora vsa izplačana sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi oziroma se mu obseg podpore zniža skladno s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU.

Upravičenci lahko tržijo aktivnost (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemniki državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD.

36. Kaj točno (katera dela) se lahko smatra za vodenje in koordinacijo projektov po postavki 23,33 eur in ali to pripada samo vodilnemu partnerju v projektu?

Glede na vsebino dela. Vodenje in koordinacija projekta: Gre za tip dela, ki ga opravlja vodja projekta in vrsto nalog, ki jih je potrebno opraviti na projektu v okviru tega dela, in sicer: izvajanje naloge vodenja partnerstva, koordiniranja med člani partnerstva ter skrb za izvajanje upravičenih aktivnosti za izvedbo projekta, vključno z informiranjem javnosti in promocijo projekta. Strokovna in tehnična pomoč na projektu: Gre za vrste dela, ki naj bi jih opravljal strokovni in tehnični sodelavec in znanje, ki je potrebno za opravljanje nalog v okviru tega dela. Gre za delo, ki naj bi ga opravljal strokovno tehnični sodelavec in vrsto nalog, ki jih je potrebno opraviti na projektu v okviru tega dela, in sicer: strokovna in tehnična pomoč pri opravljanju nalog povezovanja članov partnerstva, pomoč pri organizaciji, pripravi oziroma sodelovanju na javnih nastopih, tržnicah, razstavah, konferencah, delavnicah, spletnih webinarjih, pripravi dokumentacije za izbiro izvajalca zunanjih storitev, pripravi oz. distribuciji promocijskega materiala za namen informiranja in promocije projekta in pomoč pri izvajanju ostalih aktivnosti, ki so pomembne za izvedbo projekta.

37. *Odgovorjeno je bilo že, da kmet lahko uveljavlja le urno postavko kmeta za strošek dela. Torej ne glede na to ali je nosilec kmetijskega gospodarstva ali član, mora uveljavljati to postavko? Se pravi nihče od njih ne more biti vodja projekta oz. uveljavljati stroška zanj. Imamo primer družine, kjer bo hči kot študentka prijavila projekt. Mama je nosilka KMG. Sodelovali pa bodo preko dela vsi. Torej vsi uveljavljajo lahko le postavko za kmeta?*

Urna postavka v višini 12,25 na podlagi metodologije velja za namen izvedbe projekta za kmeta, ki je fizična oseba, pri čemer v primeru kmetije iz 4. člena ZKme-1 velja za stroške dela nosilca in člana kmetije, in se povrne v obsegu stroška na enoto, pri čemer enoto predstavlja ura opravljenega dela na projektu.

38. *Ali je lahko ena oseba na projektu pisana na različne stroškovne enote (vodja projekta in strokovni delavec itd). ?*

Da. Tudi časovnica je pripravljena na način, da se izbere ustrezna urna postavka glede na vrsto dela.

